

VÄLFÄRDSPLAN FÖR BARN OCH UNGA 2017- 2020

LAPINJÄRVI

LAPPTRÄSK

Innehåll

1. Inledning	3
2. Sättet att beskriva barns och ungas välfärd	4
3. Samarbetet mellan välfärdsarbetet för barn och unga och strategin samt riktlinjer för utveckling	5
4. De mest centrala resultaten i välfärdsberättelsen för barn och unga 2013- 2016 och de centrala resultaten för enkäten Hälsa i skolan 2017 i huvuddrag.....	6
5. Elevhälsan i Lovisa stad och Lappträsk kommun.....	8
6. Barnskyddet.....	9
7. Projektet LAPE	10
8. Åtgärdsmatris för välfärdsplanen för barn och unga 2017-2020	11

1. Inledning

Med hjälp av välfärdsplanen för barn och unga styr, leder och utvecklar man i kommunen välfärdsarbetet för barn, unga och familjer. Välfärdsplanen för barn och unga är en lagstadgad plan som varje kommun eller kommuner tillsammans ska uppgöra för att följa upp och främja välfärden för barn och unga samt för att eliminera och förebygga missförhållanden i tillväxtförhållandena.

Om välfärdsplanen för barn och unga stadgas i barnskyddslagen (417/2007) och socialvårdslagen (1301/2014). De kommunala myndigheterna har i uppgift att samla information om barns och unga personers uppväxtförhållanden och sociala problem samt förmedla information till övriga myndigheter och beslutsfattare som genom sina åtgärder kan påverka barns uppväxtförhållanden. Skyldigheterna berör alla kommunala myndigheter, och speciellt viktigt är samarbetet mellan myndigheterna när det gäller uppföljning av barns och unga personers välfärd och utveckling av uppväxtförhållandena. Genom uppföljningen av barns och ungas välfärd och den information som producerats påverkar man på den kommunala planeringen av verksamheten och ekonomin. Planen uppgörs en gång per fullmäktigeperiod.

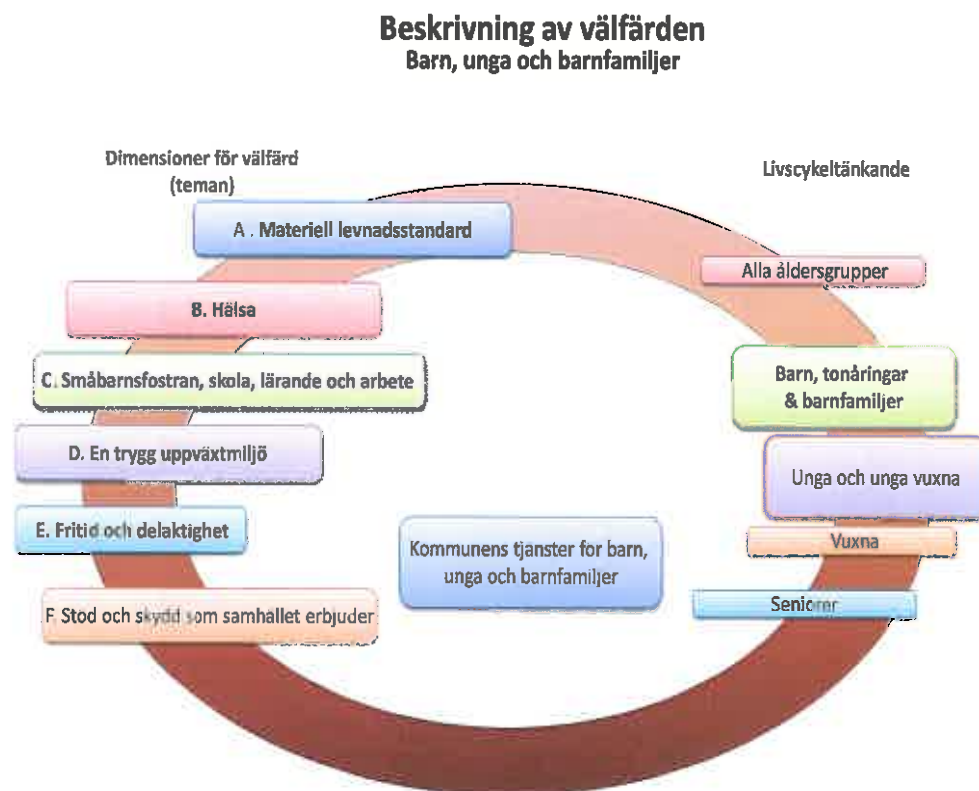
Enligt socialvårdslagen ska man i alla tjänster avsedda för barn, unga och familjer främja en gynnsam fostran och utveckling för barnet. Det är ytterst viktigt att allmän service som är avsedd för alla stöder fostran av barnen. Syftet är att alla de verksamhetsställen där barn och barnfamiljer påträffas också kan stöda föräldrarna i fostran av barnet. Enligt lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) ska välfärdsplanen för barn och unga innefatta en del som behandlar elevhälsa så att frågorna som berör elevhälsan blir beaktade i planeringen av verksamheten och ekonomin.

Lovisa stad och Lapträsk kommun bildar ett samarbetsområde för social- och hälsovårdstjänster. Inom samarbetsområdet tillhandahåller Lovisa stad med undantag av äldreomsorgen de tjänster inom social- och primärhälsovården som Lapträsk behöver. Välfärdsplanen för barn och unga är uppgjord så att den omfattar samarbetsområdet.

Under tidigare år har välfärdsberättelsen och välfärdsplanen för barn och unga varit i samma dokument och sålunda behandlats samtidigt. Nu har man undantagsvis gjort på ett annat sätt. Med anledning av tidpunkten för kommunalvalen, bytet av fullmäktigeperiod och nya kommunstrategier ville man att föregående fullmäktigeförsamling godkänner välfärdsberättelsen 2013–2016 för barn och unga och den nya fullmäktigeförsamling som inledde sin verksamhet sommaren 2017 godkänner den nya välfärdsplanen för 2017–2020. Välfärdsberättelsen 2013–2016 för barn och unga godkändes 12.4.2017 av stadsfullmäktige i Lovisa stad och 19.4.2017 av kommunfullmäktige i Lapträsk kommun. Resultaten i välfärdsberättelsen för barn och unga har beaktats i planen. I välfärdsberättelsen har man i mer omfattande grad rätt ut tillståndet för barnens, de ungas och familjernas välfärd samt ett servicesystem som producerar tjänster för barn, unga och familjer. Under planperioden kommer servicesystemet delvis att ändra med anledning av den kommande social-, hälsovårds- och landskapsreformen.

Den gemensamma ledningsgruppen för barn, unga, familjer och välfärd har haft ansvaret för uppgörandet av välfärdsplanen för barn och unga.

2. Sättet att beskriva barns och ungas välfärd

Uppställningen av dimensionerna i Instituteten för hälsa och välfärds (THL) elektroniska välfärdsberättelse har på tillämpat sätt använts i välfärdsplanen för barn och unga.

3. Samarbetet mellan välfärdsarbetet för barn och unga och strategin samt riktlinjer för utveckling

Lovisa stads strategi för 2017–2022 godkändes av stadsfullmäktige 14.12.2016 och Lappträsk kommuns strategi för 2017–2020 av kommunfullmäktige 16.11.2017.

Lovisa stads strategi består av fem tyngdpunktsområden:

- 1) Att bredda näringsgrenarnas grund och främjar företagsamhet.
- 2) Att erbjuda högklassig småbarnspedagogik och utbildning på två språk både i centrum och i bycentrumen.
- 3) Att beslutsfattandet är människonära, företagsvänligt, involverande, flexibelt och snabbt.
- 4) Att främja välfärd, trivsel och ett mångsidigt utbud av kultur och fritidsverksamhet genom att betona gemenskapen.
- 5) Att ekonomin är i balans och befolkningsutvecklingen positiv.

De strategiska värdena för Lappträsk kommun är

- ärlighet
- livscykel- och livskrafttjänster
- kollektivitet och nätverk
- att delta och påverka.

I Lovisa stads och Lappträsk kommuns gemensamma välfärdplan för barn och unga har man i enlighet med riktlinjerna i kommunstrategierna valt tyngdpunktsområden för 2017–2020. Tyngdpunktområdena i välfärdplanen för barn och unga är att

- 1) involvera barn, unga och familjer och att de är aktiva och tillhör gemenskapen
- 2) barn, unga och familjer har hälsosamma levnadssätt (idrott, förebyggande missbrukar- och mentalvårdsarbete samt tjänster med låg tröskel)
- 3) vardagen för barn, unga och familjer är trygg och säker
- 4) främja utbildningen, sysselsättningen och den ekonomiska välfärden för barn, unga och familjer

4. De mest centrala resultaten i välfärdsberättelsen för barn och unga 2013- 2016 och de centrala resultaten för enkäten Hälsa i skolan 2017 i huvuddrag

Positivt

- Den materiella välfärden bland barnfamiljer överskrider fortfarande en aning det nationella medelvärdet.
- Låginkomstgraden för barnfamiljer är i Lovisa (0,2) en aning lägre än det nationella medelvärdet. I Lapträsk överskrider låginkomstgraden det nationella medelvärdet.
- Andelen barnfamiljer som fick utkomststöd var både i Lovisa och i Lapträsk mindre än i medeltal i landet.
- Unga i Lovisa har vänner. En större andel gymnasieelever i Lovisa har minst en nära vän än det nationella medeltalet, samma gäller för eleverna på årskurserna 4 och 5 inom den grundläggande utbildningen.
- Rökning bland unga har minskat jämfört med tidigare år. Det röks fortfarande mer (11,2 %) än i medeltal i landet (6,9 %), men skillnaden har blivit mindre.
- Att dricka alkohol för att bli berusad har minskat jämfört med tidigare år bland elever på årskurserna 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen och skillnaden jämfört med det nationella medelvärdet har blivit mindre.
- Jämfört med tidigare år utövar gymnasieelever mer motion som gör en andfådd och övervikten bland gymnasieeleverna har minskat.
- Tyngdpunkten har flyttat från barnskyddet till socialarbete för barnfamiljer.
- Antalet barn som placerats utom hemmet och antalet vård dagar inom placering utom hemmet har minskat i jämförelse till tidigare år.
- Arbetslösheten bland unga har minskat.

Att utveckla och utmaningar

- Andelen barn (0–18-åringar) i proportion till befolkningen är under det nationella medeltalet (20,6 %) både i Lovisa (18,7 %) och i Lapträsk (18,7 %).
- Födelseantalet ser en minskning och andelen barnfamiljer av alla familjer är lägre än det nationella medeltalet.
- Andelen trångbodda bostadshushåll med barn är större i Lovisa och Lapträsk än i medeltal i landet.
- Andelen 18–24-åringar som fått utkomststöd uppgår i Lovisa till 20,6 % av åldersklassen, vilket överskrider det nationella medeltalet med 5,1 %.
- Att dricka alkohol för att bli berusad har ökat bland pojkar på gymnasiets 1 och 2 årskurser.
- En större andel elever på årskurserna 4 och 5 inom den grundläggande utbildningen i Lovisa har prövat på tobak än i medeltal i landet.
- Mobbningen i skolan har i någon mån ökat i jämförelse med tidigare år.

- En större andel flickelever årskurserna 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen i Lovisa lider av svår eller medelsvår ångest än i medeltal i landet.
- Svårigheterna att diskutera med föräldrarna har ökat i synnerhet för flickelever årskurserna 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen i Lovisa. Jämfört med det nationella medeltalet upplever en större andel barn och unga i Lovisa i alla undersökta åldersklasser svårigheter att diskutera med föräldrarna. Bland eleverna på årskurserna 4 och 5 inom den grundläggande utbildningen i Lappträsk upplevde ingen svårigheter att diskutera med föräldrarna.
- Andelen barn och unga som upplever sitt hälsotillstånd vara medelmåttigt eller dåligt har ökat och överskrider med undantag av gymnasieeleverna det nationella medeltalet.
- Det är fortfarande vanligare i Lovisa än i medeltal i landet att lämna sin skollunch oäten (40,7 % av eleverna på årskurserna 8 och 9 inom den grundläggande utbildningen, 29,8 % i medeltal i landet).
- Andelen 17–24-åriga Lovisabor som blivit utanför utbildningen är betydligt större än i landet i medeltal.

Det meddelas mer detaljerat om resultatet för enkäten Hälsa i skolan i en separat bilaga i samband med välfärdsöversikten för hela staden. Det har inte ännu kommit resultat från alla delområden i enkäten Hälsa i skolan.

5. Elevhälsan i Lovisa stad och Lappträsk kommun

- Vi främjar studerandenas inläring, hälsa, välfärd och delaktighet.
 - *Vi ordnar lägerskolor eller läger för gruppanpassning, utvecklar stödelevsverksamheten, ungdomsfullmäktiges verksamhet samt elev- och studerandekårsverksamheten.*
- Vi satsar på förebyggande av problem och tidigt ingripande.
 - *Vi utvecklar skolans ungdomsarbete och förebyggande missbrukarvårdsarbete (Hubu och enkäten Hälsa i skolan 2017), de omfattande hälsogranskningarna, det uppsökande ungdomsarbetet, skolcoachen i årskurserna 7–9, NOPA (nätverket för handledning av och service för unga), sakkunnigledda undervisningstimmar som främjar mental hälsa och som hålls av sakkunniga, arbetsverkstäderna, flexibel grundläggande utbildning (JOPO) i årskurserna 7–9 och övriga smågrupper inom den grundläggande utbildningen.*
- Vi främjar välfärden, hälsosamheten, säkerheten och tillgängligheten av läroanstaltsgemenskapen och studiemiljön.
 - *Läroanstaltsspecifika generellt inriktade elevhälsogrupper som är verksamma i skolorna, verksamheten KiVa-skola i samtliga skolor, gruppverksamhet (till exempel Maestro), skolornas klubbverksamhet, förkunnande av skolfred, skolornas temadagar, hälsosamheten och säkerheten av skolgemenskapen och studiemiljön samt välfärden för studiegemenskapen granskas vart tredje år = sektorsövergripande inspektioner, projektet för trafiksäkerhet för barn och skolor 2015 (Lovisa) och Utbildningsstyrelsens Trivselprofilenkät.*
- Vi främjar samhällelig verksamhet och samarbetet mellan hemmet och läroanstalten.
 - *Uppföljning av frånvarofall, diskussioner för utvärdering av elever samt föräldrakvarter, informationskvällar eller föreläsningar, enkäter som genomförs i skolorna och samarbete med föräldraföreningar.*
- Vi ordnar elevhälsotjänsterna jämlikt för alla elever och studerande.
 - *Vi prioriterar, övervakar och följer upp helheten för elevhälsotjänsterna samt allokerar resurserna och undersöker att resurserna är tillräckliga.*

6. Barnskyddet

I och med ändringen i socialvårdslagen och barnskyddslagen har tyngdpunkten inom samarbetsområdet förskjutits från barnskyddet till socialvårdslagenliga familjetjänster för barnfamiljer. Barnskyddet och socialarbetet för barnfamiljer separerades till egna funktioner 2015. Under 2016 inlämnades inom samarbetsområdet sammanlagt 334 barnskyddsanmälningar och socialvårdslagenliga begäran om utredning av servicebehovet. Av dem berörde 286 Lovisa och 48 Lapträsk. Vad gäller hela samarbetsområdet och Lovisa minskade antalet jämfört med tidigare år, men vad gäller Lapträsk skedde det en ökning i någon mån. Antalet placeringar av barn utom hemmet och antalet vårddygn inom barnskyddets vård utom hemmet underskred 2016 klart siffrorna för de föregående åren. Antalet barnskyddsanmälningar och begäran om utredning av servicebehovet som lämnats in under de sex första månaderna 2016 verkar ha ökat en aning jämfört med året innan.

Den största utmaningen inom barnskyddet och socialarbetet för barnfamiljer är att rekrytera socialarbetare som fyller behörighetskraven. Vi har fortsättningsvis inte fått till de ledigförklarade socialarbetartjänsterna sökanden som fyller behörighetskraven, och därför har vi varit tvungna att besätta tjänsterna med tidsbundna vikarier. Tills nu har vi kunnat anställa vikarier som fyller kraven i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården. Omsättningen av anställda har en försvagande inverkan på kvaliteten av servicen. För närvarande är endast en av fyra socialarbetare behörig.

Vi har kunnat iaktta de utsatta tiderna för behandling enligt barnskyddslagen. Inom barnskyddet och socialarbetet för barnfamiljer bedömer vi vid behov barnets eller den ungas servicebehov multiprofessionellt. Syftet är att vi inom barnskyddet under 2018 prövar en verksamhetsmodell med flera aktörer.

7. Projektet LAPE

Lovisa stad och Lapträsk kommun deltar i Nylands LAPE-projekt, som är Sipiläs regerings spetsprojekt för att förnya tjänsterna för barn, unga och familjer. Ändringsprogrammet LAPE har som mål att

- sammanjämka tjänsterna för barn, unga och familjer till en gemensam servicehelhet
- förstärka bastjänsterna och flytta tyngdpunkten till förebyggande tjänster och tjänster för tidigt stöd och tidig vård
- barnets intresse och stödet för föräldraskap kommer i första hand
- Lovisa stad och Lapträsk kommun deltar i följande utvecklingshelheter:
 - *Familjecentralsmodellen*
 - a) Att utveckla familjecentralsmodellen.
 - b) Att förstärka stöd till föräldraskap och parförhållanden.
 - c) Att utveckla tjänsterna vid skilsmässosituationer.
 - d) Att ta i bruk verktygen för evidensbaserat tidigt stöd och handledning av föräldraskapsfärdigheter.
 - e) Att utveckla tjänster med låg tröskel för och invandrarbarn och deras familjer.
 - *Småbarnspedagogiken och skolan som stöd för barnens välbefinnande*
 - a) Att förstärka samhälleligt välfärdsarbete.
 - b) Att utveckla innehållet och verksamhetsätten för samhälleligt välfärdsarbete.
 - *Att utveckla tjänster på specialnivå och mest krävande nivå*
 - a) Sektorsövergripande samarbete.
 - b) Att sammanföra kompetensen inom tjänsterna på specialnivå.

Lovisa stad är ansvarskommun för utvecklandet av tjänster med låg tröskel för invandrarbarn och deras familjer. Grundtrygghetscentralen, bildningscentralerna i Lovisa stad och Lapträsk kommun, Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands distrikt och församlingarna deltar i det lokala utvecklingsarbetet inom LAPE.

8. Åtgärdsmatris för välfärdsplanen för barn och unga 2017-2020

- BARN, UNGA PERSONERS OCH FAMILJERS AKTIVITET, GEMENSKAP OCH INVOLVERING
- BARN, UNGA PERSONERS OCH FAMILJERS HÄLSOSAMMA LIVSSTIL
- TRYGG VARDAG FÖR BARN, UNGA OCH FAMILJER
- VI FRÄMJAR BARN, UNGA PERSONER OCH FAMILJERS SYSSLSÄTTNING OCH VÄLFÄRD

1. BARN, UNGA PERSONERS OCH FAMILJERS AKTIVITET, GEMENSKAP OCH INVOLVERING: Kommunens verksamhet är kundorienterad och serviceinriktad, växelverkan mellan kommuninvånarna och beslutsfattarna är fungerande (Lovisa stads strategi).			
Mål	Åtgärd	Indikator	Uppföljning/ansvar
Vi utökar barnens och de ungas gemenskap, involvering och möjligheter till växelverkan.	Vi utvecklar ungdomsfullmäktiges verksamhet tillsammans med elevkårerna. Vi utvecklar samarbetet med föräldraföreningar och samarbetet mellan olika generationer: skolmormor och -morfar. Vi utför riktade enkäter till barn, unga och vårdnadshavare.	Representanter för årskurserna 7-9 i den grundläggande utbildningen, gymnasier och andra stadiets läroanstalter i ungdomsfullmäktige och ungdomsfullmäktiges representanters närvaro i kommunens förtroendeorgan. Antalet utvecklingsmöten, teman och idéer som förverkligats. Antalet enkäter som gjorts.	Chefen för kultur- och fritidsväsendet Grundtrygghets- och bildningscentralen/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna Grundtrygghets- och bildningscentralen/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna

	Vi använder Facebook-sidorna som kanal för växelverkan.	Verksamhet som förverkligats.	Grundtrygghets- och bildningscentralen/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna
	Vi utökar e-tjänsterna. Vi gör skolan till ett informationsställe.	Verksamhet som förverkligats.	Bildningscentralerna

2. BARNS, UNGA PERSONERS OCH FAMILJERS HÄLSOSAMMA LIVSTIL: Genom att vi utvecklar flexibla, klientcentrerade tjänster och genom att utöka rådgivning och vägledning som stöd för egenvård förstärker vi det att barn, unga och familjer på egen hand främjar sin välfärd och hälsa. Vi erbjuder barn, unga och familjer smidiga och kostnadseffektiva tjänster.

Mål	Åtgärd	Indikator	Uppföljning/ansvar
Vi främjar barns och ungas hälsosamma livsstil och förstärker ungas rusmedelsfrihet.	Förebyggande rusmedelsarbete och -upplysning.	Resultaten av skolhälsoenkäterna 2017 och 2019, resultatet av Hubu-enkäten och verksamhet som genomförts (Hubu= förebyggande rusmedelsarbetets metod som används i skolorna).	Grundtrygghets- och bildningscentralerna/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna
	Vi stöder barns och ungas mentala hälsa med hjälp av gruppverksamhet.	Resultaten vi fått.	Grundtrygghets- och bildningscentralerna/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna
	Vi främjar goda matvanor.	Skolhälsoenkäten, uppföljning av skolmatens åtgång, samt respons	Chefen för matservice
	Inom grundutbildningen främjar vi	Move-testerna. Resultaten av	Grundtrygghets- och

	barns och ungas motionerande.	främjandet av verksamheten Skola i rörelse.	bildningscentralerna/förmännen

3. TRYGG VARDAG FÖR BARN, UNGA OCH FAMILJER: Barns, unga personers och familjers vardagliga välfärd är smidig och utan störningar; det innefattar barns, unga personers och familjers välbefinnande, en stark social gemenskap, ekonomisk stabilitet samt ett livskraftigt samhälle

Mål	Åtgärd	Indikator	Uppföljning/ansvar
Vi stärker barns och ungas livskompetens och att uppväxtmiljön är trygg.	Familjefadderverksamhet tillsammans med Mannerheims Barnskyddsförbund. Vi tar i bruk verktyglådor för Stöd i föräldraskap. Lågtröskel navigatorverksamhet för unga (15–29-åringar). Vi vidareutvecklar tjänsterna för tidigt stöd i familjecentral-verksamhetsmodellen.	Verksamhet som förverkligats. Verksamhet som förverkligats. Verksamhet som förverkligats. Verksamhet som förverkligats.	Grundtrygghetscentralen/Servicechefen och serviceansvariga Grundtrygghetscentralen/Servicechefen och serviceansvariga Chefen för kultur- och fritidsväsendet Grundtrygghetscentralen/Servicechefen och serviceansvariga

4. Vi främjar barns, unga personers och familjers skolning och sysselsättning			
Mål	Åtgärd	Indikator	Uppföljning/ansvar
Vi går inför att så många unga som möjligt ska omfattas av utbildningen	Vi gör mångprofessionellt samarbete och vi vidareutvecklar samarbetet för att hitta de unga som hör till målgruppen. Vi inleder navigatorverksamheten 2018. Let's Go-mässa för unga. Arbetsverkstadsverksamhet som stöder sysselsättning/att söka till utbildning. Verksamhetsprinciperna för uppsökande ungdomsarbete.	De som inte omfattas av utbildningen. Sysselsättning av unga. Årliga nyckeltal för verksamheten. Årliga nyckeltal för verksamheten. Årliga nyckeltal för verksamheten Verksamhetsstatistik ur ParEnt-registreringssystemet.	Grundtrygghets- och bildningscentralerna/cheferna för ansvarsområdena och cheferna för enheterna Chefen för kultur- och fritidsväsendet NOPA (nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) Sysselsättningstjänster/ sysselsättningskoordinator Chefen för kultur- och fritidsväsendet